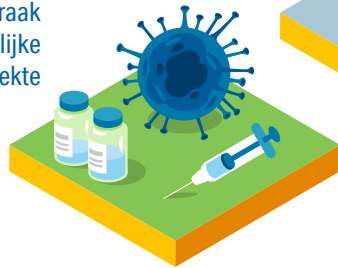

Klik op de plaatjes
voor meer informatie

Uitbraak
besmettelijke
ziekte

Extrem
geweld

Effecten verstoren
evenement of
publieksbijeenkomst

Opvang grote
groep mensen

Dijkdoorbraak
primaire
waterkering

Zorgcontinuïteit
onder druk

Aanvaring op
het water

Extreme weers-
omstandigheden

Regionaal Risicoprofiel 2021-2024

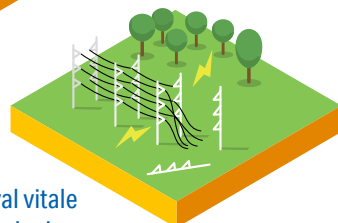

Aardbeving

Digitale
ontwrichting

Uitval vitale
voorziening

Brand in opslag gevaarlijke
stoffen <10 ton

Brand in gebouw met
niet- of verminderd
zelfredzamen

Grote brand met
langdurige effecten
op de omgeving

Risico's in de regio

Op een veilige manier samen wonen, werken en leven is helaas geen vanzelfsprekendheid. Er kan namelijk altijd iets misgaan. Denk bijvoorbeeld aan een grote brand, een dijkdoorbraak of extreem geweld. Ingrijpende gebeurtenissen met veelal grote gevolgen. Om inzicht te krijgen in de risico's op rampen en crises in onze regio is het Regionaal Risicoprofiel 2021-2024 (RRP) door Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW) opgesteld. Naast een beeld van de risico's geeft het profiel ook aan hoe we deze risico's kunnen beïnvloeden en wat we doen om ons voor te bereiden.

Wat is het RRP?

Hoe wordt het gebruikt?

[KLIK HIER](#)

Wat is het RRP?

Het Regionaal Risicoprofiel Zaanstreek-Waterland is het resultaat van samenwerking tussen de verschillende partners die zich in onze regio sterk maken voor een veilige woon- en leefomgeving. Het risicoprofiel bevat zeven thema's (zoals bijvoorbeeld het thema 'verkeer en vervoer') waarop 14 voorstelbare scenario's zijn geschreven. Per thema hebben deskundigen van hulpverleningsdiensten, private en andere publieke partijen gekeken welke incidenten specifiek in onze regio plaats kunnen vinden. Deze incidenten zijn beoordeeld op impact en waarschijnlijkheid.

Hoe wordt het gebruikt?

Het risicoprofiel vormt het vertrekpunt voor gerichte samenwerking om de veiligheid in onze regio verder te vergroten. Niet alleen gerichte samenwerking tussen de verschillende veiligheidspartners, maar vooral ook samenwerking met private partijen en met de inwoners van de gemeenten in Zaanstreek-Waterland.

Dijkdoorbraak primaire waterkering

Context

Rijkswaterstaat en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier zorgen ervoor dat de dijken in orde zijn. Desondanks kan een overstroming Zaanstreek-Waterland treffen.

Gevolgen

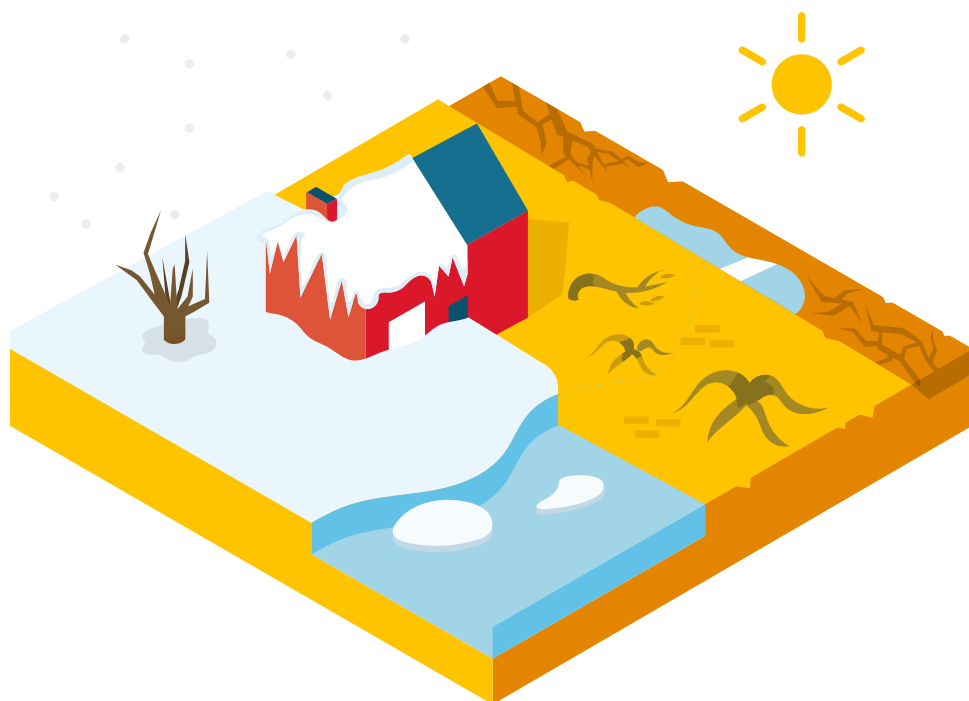
Bij een overstroming kunnen doden en gewonden vallen. De vitale infrastructuur wordt getroffen, waardoor de maatschappelijke continuïteit langdurig ontwricht raakt. Dit betekent dat er gebrek aan primaire levensbehoefte ontstaat en dat er geëvacueerd moet worden. De hulpverleningsdiensten kunnen hun werk niet normaal doen. Informatievoorziening is een groot probleem.

Wat doet VrZW

VrZW neemt deel aan het programma 'Watercrises in Noord-Holland ten noorden van het Noordzeekanaal'. Binnen dit programma wordt een aantal projecten uitgevoerd. Deze projecten hebben niet alleen als doel de gevolgen van een overstroming te beperken, maar vooral ook om de crisisbeheersing bij een overstroming te optimaliseren.

Extreme weersomstandigheden

Context

Klimaatverandering zorgt vaker voor extreme weersomstandigheden als hevige neerslag, droogte of langdurige hitte.

Gevolgen

Extrem weer kan leiden tot ontwrichting van de samenleving. Stagnatie van de mobiliteit kan inzet van de spoedeisende hulpverlening verstoren, terwijl mogelijk juist meer incidenten plaats vinden. Er bestaat kans dat werknemers hun werk niet kunnen bereiken. En dat vitale voorzieningen als gas en elektriciteit uitvallen. Kwetsbare burgers worden het meest getroffen door extreme weersomstandigheden.

Wat doet VrZW

De voorbereidingen van VrZW richten zich vooral op voortgang van de hulpverlening en de crisiscommunicatie. Samen met de crisispartners die zorgen voor de vitale voorzieningen, werkt ze eraan om de continuïteit van de samenleving ook in die omstandigheden zoveel mogelijk te waarborgen.

Aardbeving

Context

In de regio Zaanstreek-Waterland ligt een gasveld waardoor er in 1989 en in 2018 een lichte aardbeving heeft plaats gevonden. De situatie is niet te vergelijken met Groningen, maar een aardbeving in de regio wordt wel gezien als een risico op een crisis.

Gevolgen

Naar verwachting zullen er geen (dodelijke) slachtoffers vallen bij een aardbeving in Zaanstreek-Waterland, maar er kan wel schade aan gebouwen en objecten optreden. Ook bestaat er kans op maatschappelijke onrust.

Wat doet VrZW

VrZW neemt deel aan een breed bestuurlijk overleg waar de risico's van de gaswinning besproken worden. Hierbij zijn afspraken gemaakt over de informatielijnen en de verantwoordelijkheden bij een aardbeving door gaswinning. Daarnaast bereidt VrZW de crisiscommunicatie bij een aardbeving voor.

Brand in gebouw met niet- of verminderd zelfredzamen

Context

Binnen de regio bevinden zich een groot aantal gebouwen waar niet- of verminderd zelfredzame mensen wonen.

Gevolgen

Doordat de aanwezigen niet of verminderd zelfredzaam zijn, vallen er vaak meer slachtoffers bij een brand dan in een gewoon woongebouw. Na een dergelijke brand ontstaat vaak maatschappelijke en bestuurlijke onrust.

Wat doet VrZW

De brandweer (onderdeel van VrZW) voert het programma 'Brandveilig leven' uit. Daarnaast besteedt het project 'Zorg & Veiligheid' aandacht aan het bevorderen van brandveiligheid bij zelfstandig wonende senioren.

Grote brand met langdurige effecten op de omgeving

Context

In de Zaanstreek zijn verschillende bedrijven gevestigd die grote hoeveelheden goederen hebben opgeslagen. Denk aan hout, cacao bonen, afval of autobanden. Brand op deze plekken is moeilijk te bestrijden en kan lang duren.

Gevolgen

Bij brand in een opslag vallen over het algemeen geen slachtoffers. Maar de overlast voor de omgeving is groot. Zo leidt vervuild bluswater tot milieuschade. Ook de economische schade is groot.

Wat doet VrZW

VrZW controleert de brandveiligheid van bedrijven en maakt hierover afspraken met hen. Daarnaast maakt de brandweer aanvalsplannen voor dergelijke locaties.

Brand in opslag gevaarlijke stoffen <10 ton

Context

In de regelgeving voor de opslag van gevaarlijke stoffen is 10 ton een grenswaarde. Hierboven zijn veel preventieve voorzieningen vereist, eronder niet. Veel bedrijven zoeken uit kostenoverweging de grens op. Naast de beperkte preventieve voorzieningen, is de brandweer daardoor niet altijd bekend met de aanwezigheid van de gevaarlijke stoffen in dit soort opslagen.

Gevolgen

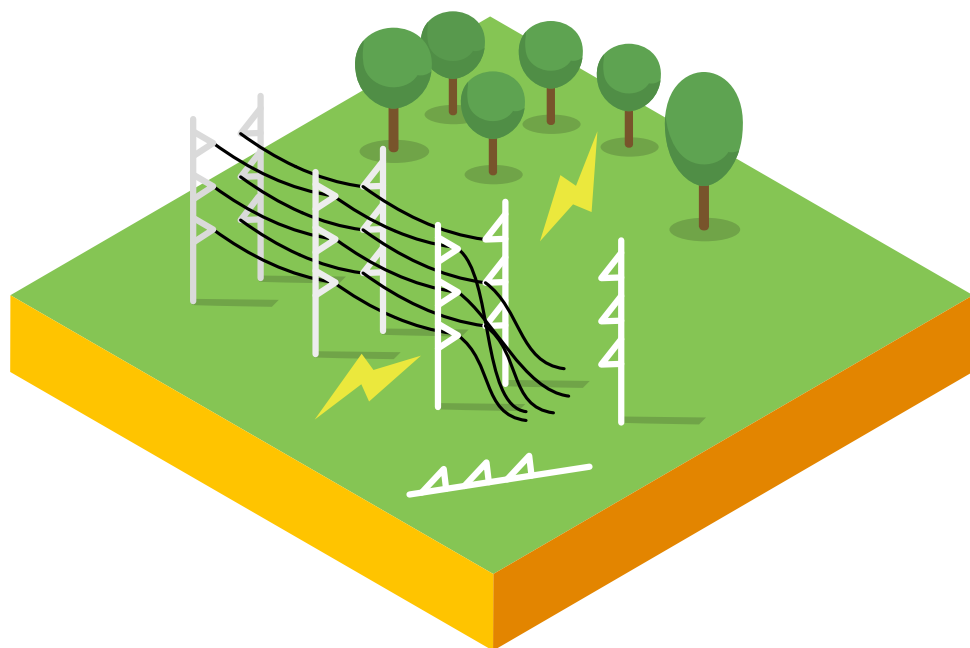
Bij een brand met gevaarlijke stoffen bestaat vaak explosiegevaar en kan de brand zich snel uitbreiden. Naast de gebruikelijke schadelijke stoffen kan de rook bij deze branden ook een gevaar zijn voor de volksgezondheid.

Wat doet VrZW

VrZW brengt zoveel mogelijk in kaart (samen met de omgevingsdiensten) waar dit soort bedrijven zich bevinden en welke stoffen er liggen opgeslagen. Dit bevordert een effectieve inzet bij brand. Ook worden direct de juiste instanties gewaarschuwd waar het gaat om eventuele effecten voor de gezondheid bij het vrijkomen van stoffen en de juiste manier van opruimen van eventuele stoffen in de omgeving.

Uitval vitale voorziening

Context

De continuïteit van vitale voorzieningen (stroom, gas, water, internet, etc.) heeft in Nederland hoge prioriteit. Het Rijk doet er alles aan om de vitale infrastructuur te beschermen tegen uitval. Toch kunnen allerlei oorzaken er voor zorgen dat één (of meerdere) van de voorzieningen uitvalt. Uitval van vitale voorzieningen raakt alle sectoren van de samenleving. Burgers, bedrijven, organisaties, hulpverlening en de overheid; iedereen krijgt te maken met de gevolgen ervan.

Gevolgen

De gevolgen kunnen zeer uiteenlopend en verstrekkend zijn. Als de stroom langdurig uitvalt heeft dat grote maatschappelijke impact. Veel voorzieningen werken niet meer. Denk aan: telefonie, computersystemen, betalingsverkeer, stoplichten, bruggen, treinen enzovoort. Ook kunnen er slachtoffers vallen omdat hulpverlening niet gealarmeerd kan worden en (medische) voorzieningen uitvallen.

Wat doet VrZW

Prioriteit ligt bij het blijven functioneren van de hulpdiensten. De veiligheidsregio is niet verantwoordelijk voor het oplossen van de verstoring. De veiligheidsregio informeert over de situatie en gebruikt indien nodig alternatieve communicatiekanalen. Daarnaast brengt zij samen met de beheerders van de vitale infrastructuur de gevolgen van de uitval in beeld.

Digitale ontwrichting

Context

Bijna alle belangrijke processen in Nederland zijn geautomatiseerd. Een doelbewuste cyberaanval of een storing kunnen leiden tot ernstige maatschappelijke ontwrichting. De oorzaak van het probleem is soms niet makkelijk te vinden. Dat kan een snelle oplossing bemoeilijken.

Gevolgen

Een digitale storing kan leiden tot een kettingreactie aan gevolgen. Voorzieningen als elektriciteit, betalingsverkeer, overheidsdiensten en zorg kunnen in gevaar komen. Met grote maatschappelijke en economische gevolgen. De maatschappij komt tot stilstand. Het wegvallen van overheidsdiensten kan leiden tot onrust.

Wat doet VrZW

VrZW bereidt zich voor op de effecten van digitale ontwrichting door samen met crisispartners risico's in kaart te brengen en plannen te maken om bij een dergelijke storing taken te kunnen blijven uitvoeren en met elkaar in contact te blijven. Omdat digitale ontwrichting de regiogrenzen meestal overstijgt, wordt op dit thema nauw samengewerkt met buurregio's en landelijke organisaties.

Aanvaring op het water

Context

Op het water in Zaanstreek-Waterland, het Noordzeekanaal en het Markermeer neemt de scheepvaart toe, zowel beroepsmatig als recreatief. Cruise- en partyschepen kunnen erg veel passagiers vervoeren.

Gevolgen

Bij een ongeval op het water zijn veel partijen betrokken. Het redden van mensen is sterk afhankelijk van de omstandigheden en de plaats van de ramp. De gevolgen kunnen zeer divers zijn. Er kan sprake zijn van veel slachtoffers, ernstige milieuvuiling, stremming van de scheepvaart en daardoor economische schade.

Wat doet VrZW

VrZW is aangesloten bij de SAMIJ-regeling. Dit is een samenwerkingsregeling die als doel heeft een adequate incidentbestrijding op IJsselmeergebied te borgen. Voor de bestrijding van een incident op het Noordzeekanaal is er een interregionaal incidentbestrijdingsplan opgesteld. Bij grote evenementen, zoals Sail, wordt door middel van planvorming en oefening samengewerkt met Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland en Veiligheidsregio Kennemerland.

Zorgcontinuïteit onder druk

Context

Ziekenhuizen en zorginstellingen zijn zelf verantwoordelijk voor het blijven verlenen van zorg. Ook onder bijzondere omstandigheden zoals een ramp of crisis. Een aanhoudende epidemie zet voortzetting van goede zorg aan twee kanten onder druk. Een deel van het personeel valt uit, terwijl tegelijkertijd de zorgvraag hoger is dan normaal.

Gevolgen

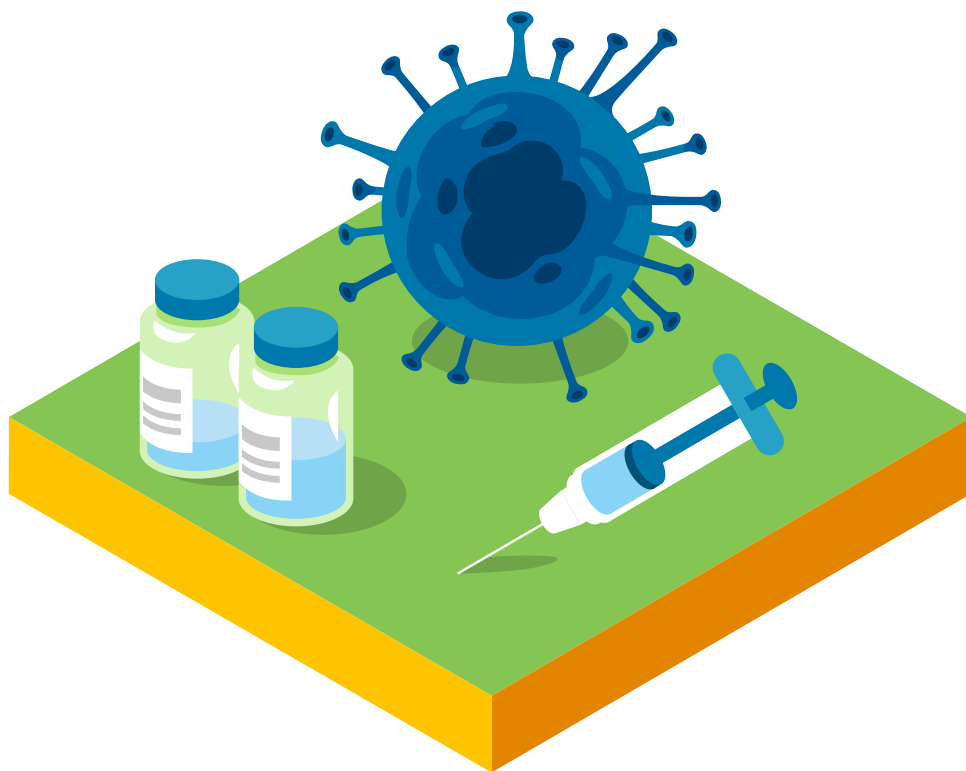
Als de continuïteit van de zorg onvoldoende geborgd is, verstopt de keten van medische hulpverlening. De zorg binnen ziekenhuizen en instellingen en daarnaast ook mantelzorg, huisartsen, thuiszorg en ambulancevervoer, raken snel overbelast.

Wat doet VrZW

Zorginstellingen zijn zelf verantwoordelijk voor continuïteitsplanning. De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) zorgt als onderdeel van VrZW voor coördinatie, aansturing en regie bij rampen en crisis. Zo is de GHOR de schakel tussen zorg en veiligheid.

Uitbraak besmettelijke ziekte

Context

Een besmettelijke ziekte kan een aanhoudende griep epidemie zijn, SARS, mazelen of een pandemie zoals COVID-19, maar ook Q-koorts of vogelgriep. Bij aanhoudende besmettingen komt niet alleen de zorgcontinuïteit onder druk te staan. Mensen die niet getroffen zijn door de ziekte, kunnen wel geraakt worden door maatregelen die nodig zijn om weer tot een normale situatie te komen.

Gevolgen

Als gevolg van een uitbraak van een besmettelijke ziekte staat de zorgcontinuïteit onder grote druk. Er is kans op een tekort aan inzetbaar personeel bij zorginstellingen. Beheersmaatregelen zijn vaak ingrijpend en kunnen plaatsvinden op landelijk, regionaal of lokaal niveau en op diverse vlakken. Denk aan het sluiten van scholen, winkels en horeca of het ruimen van (pluim)veebedrijven. Ook kunnen maatregelen leiden tot financiële problemen en kennis- en onderwijsachterstanden. Verregaande opgelegde landelijke of regionale maatregelen hebben ook invloed op het gevoel van autonomie van getroffenen, wat kan leiden tot maatschappelijke onrust.

Wat doet VrZW

De veiligheidsregio speelt geen rol bij het voorkomen van een ziektegolf. Wel is de Veiligheidsregio betrokken bij het uitvoeren van beheersmaatregelen om uitbreiding van de ziekte te voorkomen en om maatschappelijke onrust te beteugelen. Sinds COVID-19 is inmiddels duidelijk dat niet alleen zorgpartijen betrokken zijn bij een dergelijke uitbraak. Tal van overheidsinstanties spelen een rol.

Extreem geweld

Context

Extreem geweld is niet alleen een terroristische aanslag. Alle moedwillige aanslagen met wapens (of andere middelen) gericht tegen mensen, vallen binnen dit scenario.

Gevolgen

Veel dode en gewonde slachtoffers. Waarschijnlijk zeer moeilijke omstandigheden voor de hulpverlening, omdat het gevaar eerst geneutraliseerd moet worden. Er ontstaat maatschappelijke onrust en veel druk op de informatievoorziening. In de nase van een incident met extreem geweld is er veel aandacht voor verwerking en herdenking.

Wat doet VrZW

De inlichtingendiensten, politie en NCTV investeren veel om extreem geweld te voorkomen. VrZW bereidt zich desondanks voor op de gevolgen voor de hulpverlening en de coördinatie van de communicatie bij extreem geweld.

Effecten verstoring evenement of publieksbijeenkomst

Context

In de regio worden grote en kleinere evenementen georganiseerd. Daar waar grote groepen mensen samenkomen bestaat het risico op paniek bij een incident of verstoring.

Gevolgen

Er kunnen veel slachtoffers zijn waaronder dodelijke. De hulpverlening wordt bemoeilijkt door de grote hoeveelheid mensen die aanwezig zijn en zich verplaatsen. De organisatie van het evenement en de vergunning komen 'onder een vergrootglas' te liggen.

Wat doet VrZW

VrZW adviseert op de vergunningverlening. Daarnaast wordt voor de grote evenementen vooraf overleg gevoerd door alle betrokken partijen over het aspect veiligheid.

Opvang grote groep mensen

Context

Niet alleen een vluchtelingen crisis, ook een overstroming of een grootschalige en langdurige ontruiming van een wooncomplex, kan leiden tot noodzakelijke opvang van een grote groep mensen. De opvang kondigt zich van tevoren aan en kent een voorbereidingstijd.

Gevolgen

Het gaat bij dit scenario om de 'crisis' na de crisis. Er is altijd een 'ernstige' oorzaak waardoor, als gevolg, mensen moeten worden opgevangen. Tijdelijke huisvesting en dagelijkse behoeften moeten geregeld worden.

Wat doet VrZW

Het opvangen van mensen is een taak van de gemeenten. VrZW verzorgt namens de gemeenten de coördinatie tussen alle betrokken partijen en bereidt zich hierop voor.

Deze infographic hoort bij het Regionaal Risicoprofiel VrZW 2021-2024. Ons Regionaal Risicoprofiel is te vinden op www.vrzw.nl.

Wil je weer terug naar de totaalplaat? Klik dan op het huisje.

Colofon

Dit is een uitgave van Veiligheidsregio
Zaanstreek-Waterland

Vormgeving

Loek Weijts
infographics

Bezoekadres

Prins Bernhardplein 112
1508 XB Zaandam

Tel: 088-751 20 00

E-mail: info@vrzw.nl

Internet: www.vrzw.nl

Postadres

Postbus 150
1500 ED Zaandam

